

Meie tublimad

1976/77. a. sügissemestri nimelised stipendiaadid:

- V. I. Lenini nim. stipendium:**
 TONU RAAG (MP-91)
 HEIGI KRUSIMAA (KÜ-91)
 TONU ARULAANE (LI-91)
 HANNO ROHTLA (TI-91)
 VLADIMIR GROMOV (AK-77)
 TEODOR LUTSKOVSKI (TI-71)
 PEEP KUSLAP (EV-51)
- J. Lauristini nim. stipendium**
 AIME RONG (TI-91)
 IRINA KRAPIVA (EE-58)
- J. Anveldi nim. stipendium**
 TIIT TAMM (TM-71)
 TOIVO TRUUTS (KA-51)
- E. Lenzi nim. stipendium**
 ANDRES LOMP (LS-71)
- H. Pöggelmanni nim. stipendium**
 ARKADI VINNIK (MM-57)
- V. Kingissepa nim. stipendium**
 ANDRES SIIRDE (AO-31)

Komsomoli- komitees

Uuel õppeaastal uue hooga, veelgi paremini, veel innukamalt — nii võiks lühidalt kokku võtta soovid, mida meie instituudi komsomolperele soovis ELKNÜ Tallinna Linnakomitee sekretär Karl Kasikov.

Nüüdne ELKNÜ Lenini rajooni komitee sekretär Toomas Masing tänas kõiki, kes on aidanud tal senise vastutusriikka tööga toime tulla ja lubas mitte kunagi häbistada nimetust «endine TPI komsomolkomitee sekretär». Ta soovis kõigile jaksujõudu edaspidiseks. Meie komsomolkomitee poolt andis sekretäri asetäitja Ebba Rõigas T. Masingule uuele ametikohale minnes kaasa parimad soovid.

Seekordne komitee koosolek ei jäänud aga meelde ainult pidulik-tähtsate sõnavõtte ja rohkete lilledega. Oli ju šeldud: uuel aastal uue hooga! ja alustatigi: ELKNÜ TPI komitee sekretäri kohuste täitjaks kinnitati

IGOR MIHELSON ja sekretäri asetäitja kt. on nüüdsest ROODE LIIAS.

* I. Mihelson rääkis aruandluse ja valimiste läbiviimisest instituudi komsomolorganisatsioon. Õpperühmades on aruandluse valimisperiod 1.—30. septembrini ja teaduskondades 1.—10. oktoobrini.

* Käesoleva aasta 1. detsembriks peaks kõigil meie kommunistlikel noortel olema käes uued komsomolidokumendid.

* ÜLKNÜ koosseisu iga-aastase aastakontrolli läbiviimist tutvustas Aleksander Plotkin.

* Arutati läbi ja kinnitati komitee sügissemestri tööplaan.

* Sel aastal otsustati taas alustada traditsioon korraldada I kursuse komsorgidele seminar-laager, mis toimub 8.—10. oktoobrini.

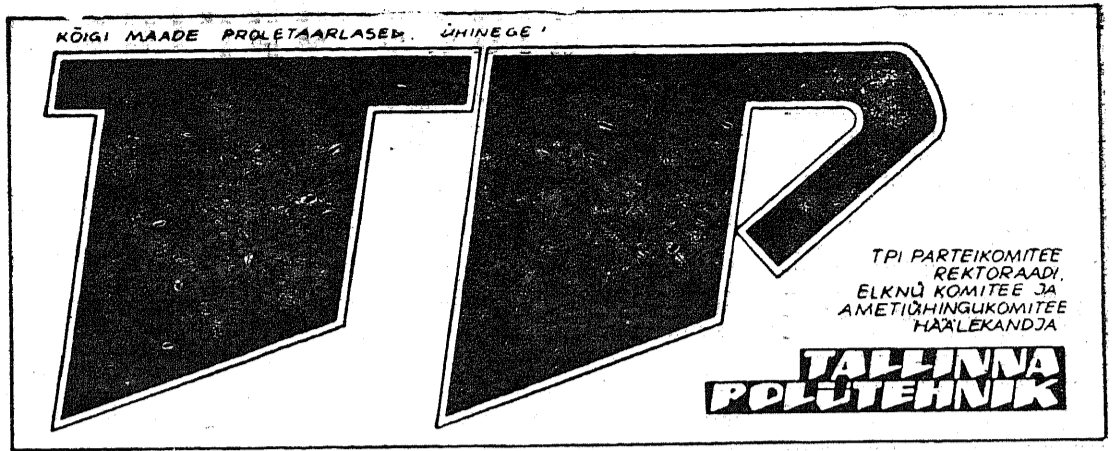
Kuigi praegu on käsil uue õppeaasta esimesed nädalad ja osa tudengeid on veel kolhoosides ning 53 vaprat Iru Soojuselektorijaama lõõkehitud töö, peaks end häälestama suvisest malevalikust meeleolust koolielule, mida tuleks aga jätkata sama särtsakalt ja selleks kõigile reipust ning jaksu!

Luis Corvalan — 60



Tšiili patrioodi LUIS CORVALANI 60. sünnipäevale oli pühendatud miting 14. septembril peahoone fuajees. Tšiili viimaste aastate sündmustest ja L. Corvalani elust rääkisid lühidalt Priit Piksarv (LE-51) ja Nikolai Vasjutin (MM-97). TPI üliõpilaste solidaarsuslähituse lugus ette Rahvusvaheliste Suhete Klubi president Raivo Loonela (KP-91). Päeva- ja sündmuskohase lauluga esines Artos Sarkisjants (TR-37, pildil).

JAAN SAARE foto.



Nr. 25 (831)

Reedel, 17. septembril 1976

XXVIII AASTAKÄIK

ARUANDLUS-VALIMISKOOSOLEKUD AMETIÜHINGUS

Iga uus õppeaasta instituudi ametiühinguorganisatsioonis algab aruandlus-valimiskoosolekutega. I kursusel tuleb aga ametiühingurühmad moodustada esmakordselt.

Aruandlus-valimiskoosolekute ettevalmistamisel ja läbiviimisel tuleb hoolikalt vaagida senitehtut ja kavandada ülesanded X viisaastaku — kvaliteedi ja efektiivsuse viisaastaku esimese aasta ülesannete edukaks täitmiseks. Äärmiselt oluline on kujundada igas kollektiivi liikmes aktiivne hoiak taotlemaks positiivset ja taunimaks seda, mis häirib meie edasiminekut.

Aruandlus-valimiskoosolekud a/ü.-rühmades viidi läbi 1.—14. septembrini, teaduskondade ametiühingu organisatsioonides aga toimuvad need 15. septembrist kuni 1. oktoobrini. 22. oktoobril on instituudi ametiühinguorganisatsiooni XXIII konverents.

Aruandluse valimiskoosolekutel tuleb hoolikalt analüüsida, mida on tehtud õppeaastakuse töst-

miseks, õppeteaduste tugevdamiseks ja väljalangevuse vähendamiseks, tuleb pidada plaani, kuidas saavutada senisest paremaid tulemusi sotsialistlikus võistluses. Unustada ei tohi ka osavõttu taidlusest ja sporditööst, samuti üleinstiitutiivsete ürituste organiseerimist ning nendes osalemist. Koosolekutel tuleb aru anda ka sellest, kuidas on rahuldatud kollektiivi vajadused ravi ja dieetoidu tuusikute osas, mida on tehtud puhkuse mitmekesistamiseks. Eriti hoolikalt tuleb arutada olmeprobleeme — ühiselamutesse majutamist ja ühiselamureeglite kinnipidamist. Unustada ei saa ka organisatsioonilisi küsimusi, näiteks liikmemaksude laekumist.

Asjalik arutelu peab andma häid ettepanekuid ametiühingutöö edasiarendamiseks, peab kaasa aitama omaalgatuse aren-

damisele ning tehtava töö vormide ja meetodite täiustamisele.

Aruandlus-valimiskoosolekute ja konverentside eduka läbiviimise kõige tähtsamaks eelduseks on iga a/ü.-liikme aktiivne osavõtt koosolekutest ja delegaadiks valitute osavõtt teaduskondade ja instituudi konverentsist.

Sm. L. I. Brežnev ütles oma aruandekõnes NLKP XXV kongressile, et «eelkõige peavad ametiühingud kaitsma töötajate õigusi ja huve...». Valigem siis ametiühinguorganisatsioonideks, a/ü.-büroode ja -komitee liikmeteks misugused üliõpilased ja töötajad, kes tahavad ja suudavad kaitsa meie instituudi kollektiivi huve.

LAINA HANSALU
TPI a/ü.-komitee esimees

I kursuse üliõpilane!

Alates 1. septembrist oled Sa TPI üliõpilane. Milliseks kujunevad Sinu üliõpilasaastad, sõltub Sinust enesest. Palju võimalusi oma võimete rakendamiseks ühiskondlikus töös, üliõpilaste huvide kaitsmisel ja vaba aja sisustamisel pakub ametiühing.

Peatselt algab õpperühmades üliõpilaste vastuvõtmine ametiühingu liikmeks. Ära jää sellest üritusest kõrvale, sest ametiühingu liikmena on Sul võimalik saada:

- * materiaalselt toetust majanduslikult raske olukorra puhul
- * lapse sünnitoetust

- * dieetoidu talonge
 - * turismituusikuid
 - * tuusikuid sanatooriumidesse ja puhkekodudesse
 - * tuusikuid sõpruslaagritesse
- Leedus, Musta mere ääres jm. Veel on Sul enesest võimalik aktiivselt kaasa lüüa ametiühingutöös, mis tuleb kindlasti kasuks igale tulevasele spetsialistile.
- Ära kõhkle, kui Sulle tehakse ettepanek astuda ametiühingu liikmeks. Sa ei kahetse.

TONU RAAG
TPI a/ü. komitee aseesimees

N B!

ametiühinguaktivistid!

TPI a/ü.-komitee korraldab 2. ja 3. oktoobril Klooga spordilaagris seminarlaagri I kursuse rühmaorganisatoritele ja teaduskondade a/ü.-büroode liikmetele.

Kõikidel seminarist osavõtjatel palume end registreerida TPI a/ü.-komitees ja tasuda 50 kopikat.

Väljasõit laupäeval, 2. oktoobril kell 13.00 TPI peahoone eest. Kõikide aktivistide osavõtt vajalik!

TPI a/ü.-komitee

Vabatahtlikuks rahvamalevlaseks

Vabatahtlik rahvamalev TPI-s loodi 1968. aastal. Maleva liikmete arv on viimastel aastatel pidevalt suurenenud ja ulatus eelmisel õppeaastal 365-ni.

TPI rahvamalevlastel on seni täitnud järgmisi ülesandeid:

* Mustamäe miilitsajaoskonna abistamine alaealiste kasvatusel passirežiimi kontrollimisel ja avaliku korra kaitsmisel;

* korra kindlustamine instituudi peoõhtutel ja ühiselamul valve abistamine;

* rahvapildustuste, liikluskorralduse ja looduskaitseliste üritustega seotud ülelinnalistest reididest osavõtmine.

Rahvamalevlane peab olema distsiplineeritud, julge ja enastalgav ning võtma tarvilist abinõud korrariikumiste lõpetamiseks.

Vajalike oskuste omandami-

seks korraldatakse oktoobrist detsembrini uutele rahvamalevlastele enesekaitsevõtete kursused (eraldi noormeestele ja tütarlastele). Kursused varem läbivate rahvamalevlaste ja lõpetajate võivad oma oskusi täiendada edasijõudnute grupis, mis alustab tööd teisel semestril.

Eriti ootame I ja II kursuse üliõpilasi. Rahvamaleva liikmeks astumiseks on vaja isikliku avaldust koos ühe fotoga (3x4).

Avaldused esitada: elektro-automaatikateaduskonnas dots. E. Kalmule (II korpus, tuba 311); elektro-energeetikateaduskonnas — aspirant R. Teemetsale (IX korpus, tuba 127); ehitusteaduskonnas — van.-õpet. I. Pihlakule (III korpus, tuba 303); mehaanikateaduskonnas — assistent T. Pappeliile (V korpus, tuba 302); majandusteaduskonnas — aspi-

rant M. Raudjärvele (VI korpus, tuba 240); keemiateaduskonnas — van. insener R. Turjale (IV korpus, tuba 119).

Samas registreeritakse kuni 20. septembrini osavõtjaid enesekaitsekursustele (õppetöö 1 kord nädalas).

Oma ülesandeid korrektselt täitvatele rahvamalevlastele on võimalik:

* määrata rahvamaleva staabi esildisel 15% võrra kõrgendatud stipendium juhul, kui eksamineteks on neljad ja viied;

* vähendada ühiskondlik-poliitilise praktika mahtu tootmispraktika ajal;

* vabastada suvistest ühiskondlikest töödest instituudi juures.

ILMAR PIIHLAK
TPI vabatahtliku rahvamaleva staabi ülem

Kuidas õppida füüsikat

Nõukogude Liidu rahvama- janduse arendamise program- mide koostamisel ja arutamisel NLKP kongressidel on juhitud tähelepanu asjaolule, et tehni- lise progressi edasised perspek- tiivid tuginevad käesoleval ajal eelkõige füüsikateaduste põhi- lise suundade saavutustel. Füü- sika on vahetult seotud tehnika- kaga. Et ehitada seadmeid, fabri- kaid, masinaid, toota kemikaale jne. — ühesõnaga rakendada loodust enda teenistusse, on va- ja tunda loodust ning temas valitsevaid seaduspärasusi. Seda õpetabki meile füüsika. Füüsika abil täiustub tehnika ja ta am- mutab looduse ammendamatu arsenalit arvel üha uusi väärtusi. Sedamööda kuidas areneb teh- nika, annab ta omakorda füü- sikale täiuslikumaid vahendeid edasisteks uurimistöödeks. On raske ette kujutada uurimusi aatomi ja aatomituuma alalt ilma elektrotehnikata. Teisalt on raske ette kujutada elektro- tehnika arengut Maxwelli elek- tomagnetilise välja teooriata jne.

Füüsikalised uurimused ja teooriad on esile kutsunud in- mese praktilistest vajadustest. Praktika kontrollib füüsikaliste teooriate õigsust ja annab füü- sikale lahendamiseks järjest uusi ülesandeid. Füüsikaliste uurimuste meetodid on põhil- selt eksperimentaalsed. Uuri- mistulemuste analüüsist võr- suvad hüpoteesid ja teooriad, mis seletavad füüsikalisi nähtusi ja suunavad edasisi uurimistöid. Eesrindlikus füüsikalises teo- rias kajastub loodusnähtuste objektiivsus. Füüsika tähts- ad teaduslikud avastused kinnit-avad veenvalt dialektilise mate- rialismi põhiluseid ning mark- sistlik-leninlik maailmavaade omalt poolt annab meile aluse füüsikaliste nähtuste õige- ks mõistmiseks.

Füüsika kaudu on võimalik sügavalt mõista meid ümbritse- vaid loodusnähtusi. Mida üksik- asjalikumalt me aga loodust

tunneme, seda ulatuslikumalt suudame teda oma teenistusse rakendada. Seepärast on füü- sika õppimine igale insenerile tema loovas töös vältimatult vajalik.

Seoses eeltooduga on kõrg- kooli ülesandeks tunduvalt tõs- ta üliõpilaste füüsikaalast ette- valmistust. Üliõpilane, kellel ei ole füüsikaalaste teadmiste mi- inimumi, ei saa edukalt õppida eridistsipliini.

Füüsika elementaar(keskkooli) kursus peab olema tulevasele üliõpilasele vankumatuks alus- müüriks, millele toetub uus — täielikum ja sügavam mater- jal.

Füüsikakursus meie institu- dis kestab kolm semestrit, olles seega küllaltki mahukas ning nõudes üliõpilastelt tõsist tööd. Ta koosneb loenguist, harjutus- test, laboratoorseist tööd- ning üliõpilaste iseseisvast ko- dustest tööst. Kõik need õppe- protsessi lülid moodustavad ühtse terviku ja ühelgi neist ei ole teisejärgulist tähtsust, kõi- gile tuleb osutada võrdset tähe- lepanu. Loengutes antava mater-jali sisu ja ulatus on kindlaks määratud ametliku program- miga. Selle materjali põhjalik omandamine on üliõpilasele kohustuslik.

Füüsika õppimisel on soovitat juhendada alljärgnevaist nõu- deist:

◆ Füüsikat tuleb õppida ja korrata süstemaatiliselt kogu semestri vältel. Mõnepäevane eksamieelne «tuupimine» ei anna sügavaid ega jäävaid tead- misi ja mõjutab tunduvalt ek- sami tulemust negatiivses suu- nas.

◆ Õpiku lugemisel on soovi- tav koostada lühikonspekt, mil- les tuleb kirja panna seadused, reeglid, arvutuseeskirjad ning nende matemaatilised väljen- did — valemid, füüsikaliste suuruste definitsioonid ja nen- de mõõtmiseks kasutatavad ühi- kud, teha joonised ja graafikud ning lahendada mõningad ise-

loomulikud ülesanded läbivõe- tud osa kohta.

◆ Kuna füüsika kuulub täp- pisteaduste hulka ning füüsika- lised uurimused on seotud vas- tavate suuruste mõõtmisega, kohtume füüsikakursuses suure hulga mitmesuguste ühikutega, mis on koondatud mõõtühikute süsteemidesse. Tuleb mees pida- da, et tundmata mõõtühikute süsteemi ja oskamata neid üles- annete lahendamisel rakendada, ei ole võimalik kursust praktiliselt omandada ja eksamit edukalt sooritada.

◆ Õppimine algab osavõtuga loenguist, kus antakse füüsika põhimõistest ja näidatakse kätte suunad tema üksikasjalikumaks õppimiseks. Kuid loengu ära- kuulamisega ja märkmete tege- misega ei ole küsimus veel kau- getki omandatud, vaid sellele peab järgnema küsimuse isese- sev läbitöötamine kodus.

Loengu konsepteerimisel är- gu püütagu sõna-sõnalt üles kirjutada kõike, mida lektor räägib, sest see on tehniliselt raske ja seob kogu tähelepanu mehaanilise kirjutamisprotses- siga ega võimalda kuulajal sü- veneda lektori poolt esitata- vasse mõttekäikudesse. Kui kuulaja jälgib loengut tähele- panelikult ning püüab mõelda koos lektoriga, saab ta selle sis- sust ka aru ja oskab kuuldot lühidalt üles märkida.

◆ Loengul tehtud märkmed töötatagu kodus läbi juba sama päeva õhtul, kui loengul saadud muljed on veel värsked ning aitavad fikseerida kuuldot teadmisi ja vajaduse korral ka täiendada konsepti. Paralleel- selt konseptiga tuleb tingima- ta läbi töötada ka vastavad osad õpikust, sest need täiendavad teineteist. Kui selle töö juures ilmneb, et mõni küsimus vajab veel selgitust, siis är- gu jäetagu seda niisama, vaid juba lähim- al konsultatsioonitunnil pöör- dutagu õppejõu poole, kes iga raskuse juures meeeldi abistab. Niiviisi süstemaatiliselt tööta-

des saab materjali vajaliku põhjalikkusega väikseima aja- kuluga omandada ning aega jät- kub veel aktiivseks puhkuseks, ühiskondlike ülesannete täitmi- seks, sportimiseks, huvialadega tegelemiseks.

◆ Teoreetiliste teadmiste kinnistamiseks ning praktikas rakendamiseks on suur tähtsus ülesannete lahendamisel. Pidev ülesannete lahendamine aitab mõista füüsikaliste nähtuste ole- must ja sisu, kinnitab mälu va- lemeid, reeglid ja definitsioonid ja arendab teoreetiliste tead- miste praktilist rakendamise os- kust.

Ülesannete lahendamisel on vaja:

△ Teha ülesande sisu selgitav joo- nis või graafik (kui see on võima- lik ja vajalik), märkida joonisele tähised ja kirjutada antud ning lei- tavad suurused välja. Joonis peab olema võimalikult täpne ning tema tegemisel on soovitat kasutada joo- nestusvahendeid (joonlaud, sirkel).

△ Valida mõõtühikute süsteem, milles antud ülesannet on mugavam lahendada (kui see ülesande tekstis ei ole määratud), ja teisendada kõik antud suurused valitud süsteemi.

△ Näidata põhilised seadused ja valemid, millele põhineb antud üles- ande lahendamine, ning vajaduse korral ka kasutatud tähtiste füüsi- kalises vastes.

Kui ülesande lahendamisel kasu- tatakse valemite, mis on saadud ant- tud konkreetse juhu jaoks ja mis ei väljenda mingit füüsikalist seadust või füüsikalise suuruse definitsioo- ni, tuleb ära näidata tuletuskäik.

△ Matemaatilise lahenduskäigu peavad kaasnema lühikesed, kuid ammendavad selgitused.

△ Lõplikku valemisse pandavad arvulised väärtused peavad olema väljendatud ühes ning samas mõõt- ühikute süsteemis, vastasel korral saame vale tulemuse. Erandina võib sellest reeglist loobuda ainult sa- made suuruste puhul, mis paiknevad nii lugejas kui ka nimetajas võrdsete astendajatega. Need võime paigutada valemisse mis tahes sa- made mõõtühikutega, sest nad taan- duvad vastastikkü.

△ Arvulise väärtuse saamiseks piisab lükkat täpsusest (kui üles- andes ei ole püstitatud eri nõudeid) ning ühikuna kirjutame lõpu vas- tava suuruse ühiku samas süste- mis, millesse teisendasime lähteand- med.

Tuleb silmas pidada, et vastus ei saa olla täpsem lähteandmete täpsu- sest.

△ Lahenduse õigsuse kontrolli- miseks paneme lõplikku valemisse ainult ühikud, sooritame kõik ette- nähtud tehted ning veendume antud suuruse mõõtühiku saamises. Vastu- pidisel juhul on ülesande lahendu- ses viga. Praktilistele ja teoreetilise- tele kogemustele tuginedes veendu- me ka saadud vastuse reaalsuses.

△ Füüsika ülesanded on väga eri- nevad ning seetõttu ei ole võimalik nende lahendamiseks anda mingit üldist eeskirja. Siiski võetagu kind- la reeglina nõuet, et ülesanded tu- leb lahendada üldisel kujul, s. o. tähtsede abil, ja alles lõplikku vale- misse pannakse arvulised väärtused. Ülesannete lahendamise oskus saa- vutatakse pideva ning süstemaatili- se harjutamise tulemusena, mistõttu on soovitat iga järjekordse osa lä- bivõtmise järel lahendada kohe ka ülesanded.

Praktiliste oskuste süvenemisel ning kogemuste kasvamisel ilmneb, et ka toodud põhinõuded on eran- deid. Kui näiteks lahendamisel jõu- takse valemile, mis kujutab endast ruutvõrrandi, on tark loobuda edasi- sest tähtsede kasutamisest ning asendada nad arvudega, kuna võr- randi lahendamine on puht mate- maatiline tehe ja ei oma füüsikalist sisu.

◆ Füüsika loenguil korralda- tavate katsete ja demonstratsioo- nide vahendusel jälgivad üli- õpilased eemalt füüsikaliste nähtuste toimumise käiku. Füü- sika praktikumis korraldavad nad aga ise katseid ja vaatlusi ning seetõttu puutuvad vahetu- ltu kokku uuritavate nähtus- tega. Seega aitab füüsika prak- tikum tõhusalt kaasa füüsika- liste nähtuste lähemaks tundma- õppimiseks.

Katseliste teaduslike tööde puhul esineb sageli vajadus teha lihtsamaid füüsikalisi mõõtmisi ja tunda selleks vaja- minevat aparatuuri. Füüsika praktikumi peamiseks ülesan- deks ongi tutvustada üliõpilasi lihtsamate füüsikaliste mõõt- mismeetoditega ja anda neile elementaarne oskus füüsikaliste mõõteriistade käsitsemises. Siin omandatud kogemused ja töö- võtted on väärtuslikuks aluseks iga ulatuslikuma katselise töö tegemisel edaspidi.

Nõudeid ja eeskirju, mis keh- tiivad füüsika praktikumis labo- ratoorse töö sooritamisel, tutvustatakse vahetult õppetöö käigus ning praktikumide ju- hendeis.

GUSTAV PEETS
TPI füüsika kateedri vanemõpetaja

Avapäeva fotoreportaaz



TL eriala kateedri juhataja dots. J. Väljataga.

1. septembri hommikul aktusel aulas.

Teised fotod on tehtud samal päeval majandusteaduskonnas. Vastseid tudengeid õnnitlevad dekaan ja kateedrijuhatajad. Äsjased abiturientid on nüüd üliõpilaspileti omanikud.



Dekaan dots. J. Toomaspoeg.



TM eriala kateedri juhataja R. Kala.



TR eriala kateedri juhataja K. Kallas.

TPI a/ü-komitee olmekomisjon asub 1977. a. korteritaotlejate I eta- pli järjekorra koostamisele. Seoses sellega palume kõikidel I etapi jär- jekorda astuda soovijatel esitada oma teaduskonna a/ü-bü- roo olmekomisjonile hil- jemalt 4. oktoobriks 1976. a. järgmised dokumendid:

1. Avaldus TPI korterikomisjonile, kus on ära märgitud soov astuda I etappi;
 - elamispinna puudumine või selle asendamise vajalikkuse põhjen- damine;
 - kasutada oleva elamispinna ja selle ametkondliku kuuluvuse lü- hike iseloomustus;
 - kas avaldajal ja temaga koos elavatel perekonnaliikmetel on maja või selle osa isikliku omandi- õiguse alusel;
 - töö ja ametikoht TPI-s;
 - mis ajast töötab TPI-s;
 - perekonna suurus (märkida ära sugulusvahetused, vanus ja mis ajast elab nimetatud pinnal);
 - kas uue eluruumi saamiseks kolla- vad kõik märgitud isikud ümber (perekonna lahkuminek korral märkida täpselt ära, kellele taot- letakse eluruumi ja kes jääb en- dissele elamispiinale);
 - mis ajast elab Tallinnas;
 - TPI-sse suunatud näidata ära suunamiskirja number ja suuna- miskirjal oleva märkuse sisu ela- mispiinnaga kindlustamise kohta. Avaldusele peavad alla kirjutama avaldaja ja kõik temaga kooselavad täisealised perekonnaliikmed.
2. Avaldusele tuleb lisada maja- valitsuse või ettevõtte (asutuse)

KES VAJAB KORTERIT?

teatis, mis sisaldab järgmist and- meld:

- avaldaja eluruumi suurus ja kir- jeldus ning mis alusel ta selles eluruumis elab;
- selles eluruumis elavate isikute loetelu (avaldaja kaasa arvatud), mis ajast on nad sisse kirjutatud ja nende sugulusvahetused aval- dajaga;
- mis ajast elab avaldaja Tallinnas.
- 3. Isikud, kelle perekonnas on peale avaldaja veel teisi tööta- vaid perekonnaliikmeid, peavad lisama teatise selle kohta, et need perekonnaliikmed ei ole oma töö- kohas arvel eluruumi saamiseks.
- I etapi järjekorda võetakse ko- danikud arvele vastavalt ENSV MN ja ENSV A/Ü Nõukogu määrusele nr. 100, 20. märtsist 1967. a., millega võib tutvuda TPI a/ü-komitee olmekomisjoni sekretäri E. Mesila juures (A-V-226).
- Kõikidel I etapi järjekorras sei- jatel, kellel on elamistingimused muutunud, palume samaks tähtajaks, 4. oktoobriks, esitada oma teaduskonna a/ü-büroo olmekomisjoni- le andmed muutunud elamistingi- muste kohta.

TPI A/Ü-KOMITEE
OLMEKOMISJON

TPI trüki- ja kirjastusosakonna väljaandel on ilmunud:

- A. Ariste. Tehted digitaalsead- meis. Tallinn, 1976, 80 lk., 400 eks., 43 kop.
- Ü. Rooma. Kapitalmahutuste majanduslik efektiivsus ehitu- ses. Tallinn, 1976, 60 lk., 500 eks., 32 kop.
- Programmeeritud laboratoorse- te tööde juhend metallograafias. Tallinn, 1976, 124 lk., 500 eks., 24 kop.
- A. Ruuvet. Töötusraamatupida- mise praktikumi kompleksüles- anded. Tallinn, 1976, 48 lk., 400 eks., 22 kop.
- Auruturbiini soojustehniline arv- utus. Tallinn, 1976, 92 lk., 300 eks., 16 kop.
- Veerelaagrite valiku meetoodika. Tallinn, 1976, 52 lk., 1000 eks., 8 kop.
- Л. Пааль. Инженерные методы расчета формирования качества воды водотоков I. Tallinn, 1976, 44 lk., 400 eks., 22 kop.
- Сборник статей по химии и химической технологии XL. nr. 397, Tallinn, 1976, 100 lk., 350 eks., 53 kop.
- Математика и теоретическая механика. Сборник статей IX. nr. 393. Tallinn, 1973, 143 lk., 350 eks., 70 kop.
- Труды экономического факуль- тета XXII. nr. 400. Tallinn, 1976, 84 lk., 350 eks., 40 kop.
- Труды по горному делу. Сбор- ник статей VII. nr. 401. Tallinn, 1976, 48 lk., 300 eks., 23 kop.



hääleseadja Sergi Annilo tegevus seotud meie suurima kõrgkooli taidluskollektiividega. Võib julgelt öelda, et kõik praegused ja enamik endisi TPI Akadeemilise Naiskooori ja Akadeemilise Meeskooori lauljaid on läbi teinud just tema häälekooli ja seda kindlasti mitte kasutult. Rohkesti aega ja energiat on Sergi Annilo kulutanud TPI solistide ringi ja operetiringi juhendamisele, ka tegutseb juba kolmandat aastakümnet tema käe all kondiitritoodete vabriku «Kalev» naisansambel, mis oma juhilt isegi nime saanud — «Annilo».

Oma ala väga hea tundmine, oskus edasi anda rikkalikke kogemusi ja talle omane mõnus huumor — need omadused on Sergi Annilost teinud hinnatud maestro, kes 17. septembril tähistab oma 70. sünnipäeva.

Sergi Annilo juubelile pühendatud kontsert toimub täna kell 19.00 TPI aulas. Esinemas võime näha-kuulda kõiki ülalnimetatud kollektiive.

Soovime Sergi Annilole palju õnne tema juubelipäeval ja jätkuvat jõudu taidluslatsi töstmisel!

TPI ÜLIÖPILASKLUBI

Seda nime teab ja tunneb kindlasti iga TPI taitleja, kelle laulmisega kokkupuutumist on. SERGI ANNILO nimi ütleb palju ka praegusele ning vanema põlvkonnagi teatrirahtale. On ju Sergi Annilo mees, kes paika pannud kümneid ja sadu lauluhääli, nii kutselisi kui ise-tegevuslikke.

Ligi kakskümmend aastat on



● SEPTEMBRIKUISED AULAKONTSERDID ●

Fantaasia- väravate ees

Kirevatahulise rütmimuusika avalaim tahk — jazzrock. Siin toetab interpreedi võime-skaalat (s. t. jazzi) eesmär-gistatud helivoog (s. t. rock), mille resultaadina ei peatu kuu-laja vaimustus ainult interpree-di võimetel, vaid leiab haaratu-se oma sisefantaasia baasilt nagu omaenda lühijutulistes läbielamustes.

Meie noore rütmimuusika jazzrock-grupi «PSYCHO» kontsert 11. septembril aulas meenutas õpingukeeristes heli-huvilistele eelkõige toda oma-laadset kuulaja-interpreedi va-hekorda. Torealt tabatud peal-kirjadest kannustatult jäid 9 huvitavat kompositsiooni kuu-lajate hinnata. Arvamused eba-levast õlakehitusest iseseisva muusikaalamuseni. Kontakt esi-mejate ja saali vahel kergendas intellektuaalse rockmuusikaga kaasatulekut. Kui kuulaja n.õ. mängib kaasa, iseseisvalt edasi viies iga helikäänu taga ootavat üllatusleidu, ei muutu ka niisu-gune aktiivne mõttetöö, mida eeldab kaasaegne helilooja mit-te ainult juba klassikalisel muu-sikaareenil sugugi väsitavaks.

Meie vabariigi üldmuusika-kultuuri noortele oodatavat heli-uudsust toetab ansambelis «Psycho» esinejate võimekus ja stiilipuhas väljenduslaad. See on saavutatud tänu pikaajasele rütmimuusika viljelemisele, mida kannab soov leida kokku-puutevõimalusi kerge ja tõsise muusika ühenduspinnal.

«Psycho» helikeele rajaja Paap Kõlari (löökpillid) kõrval rikastab kompositsioonipilti ka Andres Põldroo (soolokitarr) pa-ladega «Illuminatsioon» ning nende koostööna kiipsenud «Na-gu Sinu Soovid...» Selles kom-positsioonis kontserti lõpus oli tunda silmapaistvalt head an-sambliisust. Toomas Veenrelt (elektriviul) otsitud tämbri-lised rõhud leidsid helipala raa-mes ereda kõlapinna. Lausa ül-

latas aga siin A. Põldroo kitarriläbing uude voolavalt laiahaar-delise kõlaheliga, mis näitab se-nise tämbrikskaala avardumisvõi-malusi. Basskitarri rahulik toes-tus tuli Heigo Mirka vahendu-sel.

Ülevaate kõlaühtsuse otsin-guult andis värskeste komposit-sioonide esitamine n.õ. teene-liste kõrval. «Tülinorija» oma-aegne helimaterjal jäigi kitsaks elektriviulimängija T. Veenre sissetoomisel saavutatud tämbri-lisele tasakaalule.

«Linnulaul» meenutab soolo-kitarri ja löökpillide head koos-kõla. Mänguline esituskergus tõstis eriti nauditavaks loo «Pi-me kõõgis». «Lõbus mõttetark» rõudis kuulajalt aktiivset kaa-satulekut fantaasiaradadel, tä-nu rahvamuusikaelementide omapärasele sissetoomisele. Häs-ti läbimõelduna õnnestus «Viit-mane õõ»: kuulajale tuttava muusikamaterjali sidumine omapoolsete sooloarendustega. P. Kõlari trummiläbing tõi siin etteDRVatult tema mängumaneer-ile ka uusi austajaid.

Kokkuvõttes hõlmab noorte-muusika järjest avaramat heli-pinda. Kontserdisaali ei tule noored enam üksnes «laula-löö-kokku-käsi» äratundmisrõõmust kantuna. Noort, ühiskonna ame-tisfääris alles oma positsiooni otsivat inimest kutsub kuulama eelkõige otsiv muusikakeel. He-liautori nüüdisaegsed mõttera-jad püüavad jõuda tehniliste aparatuurivõimaluste kõrval sü-gavate sisemiste emotsioonita-sanditeni, mille pinnal toimubki kontakteerumine kuulajaga saa-lis. Kuulaja õpib juba varakult ennast köitma muusikaliste ela-muste leidjate kilda.

Vaheldusvärskus kajastas taas suvist malevamiljööd küllala-lus ja seda tänu ansambli-le «Palderjan» 4. septembril. Nen-de humoorikas esituslaad või-maldas ka publikupoolset lõbu-sat reageeringut. Ajaviitemuu-sika sõpradele jääb kontsert oodatult elamuseks. Kontsert oli rütmimuusika tagasivaatelise tahu näidistõmmis. Kui «Psy-cho» najal meie vabariigis muu-sikakultuuri arenguskaala osuti tõuseb, siis «Palderjan» aitab hoida elavana üldhuvi meie muusikaelu vastu. Tänuulik kuu-laja aga kasvatab eneses vaja-duse samm-sammult ligineda uutele elamustele kirevavalgeli-ses rütmimaailmas.

RIHO PAUMANN



Eelmine, X hooaeg on läinud minevikku, aktivesematel liikmetel juba 11. hooaja abonemendid käes. Millised oled mõõdunu plussid ja miinused, seda saime teada ankeeti-dest.

10. hooajal võisime põhjalikumalt ja sügavuti tutvuda teatud kindlate maade filmiloojate ja -loominguga. Väiksema staažiga klubilased pida-sid seda puudujäägiks, «vanad» aga jagasid selle eest kiitust. See, et eesti filmikunst oli pidevalt meie pilgu all, on iseenestest mõistetav. Dokumentaal- ja multifilmid on meil ikka head mainet lõiganud. Selle põhjal, mis me vaatasime, on vale öelda, et «Tallinnfilm» toodan-gut täiendas «Eesti Telefilm», sest M. Soosaare 9. hooajal vaadatud «Kihnu naine», A. Sõdi «Dirigen-did» ja «Vaba lend» (sünkroonfilmi eeskujul), R. Marani «Inimene ja loodus», U. Tambeku «Tantsib Tiit Härm» näitasid, et otsivat vaimu on «Eesti Telefilmis» ehk rohkemgi. Need filmid väärivad kindlasti ka suurele kraanile toomist. «Tallinn-filmi» sisendasid usku L. Laits «Sündis inimene», J. Müturi «Võõras higi» (selline peaks olema prob-leemfilm!), P. Fuksi «Juhan Liiv» (täpne koloriit ja meeleolu!), H. Parsi «Kevade laulud» ja «Pesa-kond», S. Skolnikovi «Kogu õõ käis sõda», aga ka multifilmid: R. Raamatu «Lend» ja A. Paistiku «Värvilind». Eesti mängufilmi aadressil on eriti viimasel ajal palju paha öeldud ja kirjutatud. Ju vist enamasti põh-jendatult. Tundub aga, et mitmeski kirjutises ja sõnavõtus on mindud kergema vastupanu teed ning aina materdatud, küll nimeliselt, küll üldiselt. Hoopis vähem on märgata



A. Wajda

Hooaeg lõppes, teine algab

püüdu aidata. Täna on «Tallinn-films» aset leidnud suure organi-satoorsed muutused, mis peavad fil-miloojaid aitama mitmetest endis-est bürookraatlikest karidest üle saama. Tänapäevanõuetele vastavast uuest stuudiokompleksist esialgu ai-nult unistatakse. Muide, siin me oleme viimasteks mõhikaanlasteks jäänud, sest teised liiduvabariigid on selle unistuse juba teoks teinud. Seniks aga jääb põhiliseks kaadri küsimus. Kust saada stsenaariume, andekaid režissööre jne.? Samas on moil kirjanikud (Traat, Kuusberg, Vetemaa, Maasik jt.), keda Liidus loetakse suure huviga ja kelle teo-sed on pingerikkad, sisukad. On hea, et me ei unusta oma klassikat ja vahete-vahel võib ka nalja teha, kuid «Tallinnfilm» on siiani küll vaid peaaegu neist kahest kokku pandud. Tahame ja loodame «Tal-linnfilmilt» filme meie kaasaegselt ühiskonnast, milles me elame, prob-leemidest, mis meid ümbritsevad. Kunstnik oma loominguga on ühis-konna südame-tunnistus. Filmikunst-nik aga on seda eriti, sest tema looming jõuab kõige arvukama tar-bijani. Tarbija ei tähenda aga mitte ilmetut massi, vaid huvide, hariduse, elukutse järgi diferentseerunud isiksusi. Filmiloojad ja filmiga tegelevad organisatsioonid arvestavad seda üha enam.

Kohtumine A. Vesmesega tunnista-ti klubis üheks meeldejäädavaks, sest küllaline arutles siiralt koos meiega ning tundsin mõlemapool-set huvitatust. Eriti positiivne on, et vaatajate nii kvalitatiivne kui kvantitatiivne areng on põhjustanud reklaami ilme muutumise ajakir-janduses. Hea enne on ka A. Tar-kovski filmide sükkel Tallinna ki-nos. Kui nüüd teha veel sammuke ja viia need «raskete» filmide sean-sid läbi koos kvalifitseeritud lektori sissejuhatusel!

Nõukogude filmide valik oli meil selline, et tutvustada võimalikult erinevaid teid ja uusi otsinguid. Näiteks A. Smirnovi «Sügis», mis käsitles siiralt ja veenvalt inimeste-vahelisi suhteid. Enne kui me filmi kangelas kergemeelsuses või tont teab mis patus veel süüdistama lä-heme, ärge unustagem, et näiteks meie vabariigi statistika järgi tuleb kolme abieluregistreerimise kohta enam kui üks lahutus. A. Tarkovski «Peeglit» vaatamiseks teistkordselt. Miks peaks vaid kassatõkke mitu korda vaatama? Tunnistan, et kevadel, režissööri enda küllaskäigu ajal jäi palju arusaamatuks.

Kesk-Aasia filmikunst on pika hüppe teinud. Seda tunnistas meil vaadatud H. Narljjevi «Minia». Koh-tumiseõhtu ukraina režissööri J. Il-jenkoga andis aluse meie kaasaeg-seid näitava filmi «Elada ja unista-da» mõistmiseks. J. Iljenko koos moldaavilase E. Lotjanuga on meil praegu poeetilise filmikunsti ereda-mal esindajaid. Viimane oli meil küllas mõni hooaeg tagasi filmiga «See hetk» ja meil on tahtmine te-maga kontakte värskendada.

M. Rommi õhtu juhatas sisse aja-kirja «Iskusstvo Kino» korrespon-dent M. Dorfman, kes rääkis kaasa-kiskuvalt toimetuse plaanidest ja andis ülevaate tähtsamatest filmi-uudistest. Ca 10 minutit ülevaadet

filmimaailma uudistest soovitasid mitmed meie klubi liikmed uuel hooajal programmi võtta. M. Rom-mi loomingut planeerime ka 11. hoo-ajaks. (NB! Kõik asjast huvitatud võivad 20. septembril kell 16.00 veel kord näha M. Rommi «Ma usun siis» ki).

Nõukogude filmiklassikat esindas üks tummfilmi perioodi suuri nime-sid — D. Vertov. Kahju, et meie fil-milaenutuses ei ole selleit meistrit, kes oli üks dokumentaalfilmi aluste rajajaid, rohkem filme kui vaada-tud «Kolm laulu Leninist». Klas-sikaprogrammi kuuluse ka filmi-loeng «Avastused ja otsingud», mil-les prof. J. Vaisfeld andis filminäi-dete abil ülevaate nõukogude filmi-kunsti tipptestest. Nõukogude fil-mikunsti tutvustavale tsüklile pani punkti Moskva IX rahvusvahelisel filmifestivalil 1975. a. peaaühinna ja sel aastal Oscar'i preemia võitnud «Dersu Uzala», milles vanameister A. Kuroswa käsitles tänapäeval nii aktuaalseid vahelkordi inimese ja looduse vahel ning inimese ja inimese vahel.

Ankeet näitas, et üheks paremaks oli 10. hooajal poola režissööri A. Wajdale pühendatud õhtu, mär-giti ära fragmente tema filmist «Tõotatud maa». Poola tänapäeva näitasid režissöörid W. Solarzi ja E. Zebrowski loomingule pühenda-tud programmid.

Kapitalistlike riikide filmitoodan-gust tutvustime mõningal määral Prantsusmaal 60. aastatel levinud nn. «uue laine»ga. «Uus laine» tõi oma alperioodil uut nii vormis kui sisus, kuigi vorm kippus tihtheale domineerima. Omamata sotsiaalselt sügavust ja ideelilt selgust jooksis see suund mõõdund aastakümneni lõpul ummikusse.

Õpetlikud oled õhtud itaalia filmi-kunsti suurteit režissöörideit F. Fel-liinilt, M. Antonioniit, L. Viscontilt.

Uuel hooajal tahaksime põhjaliku-mat tutvustada ukraina filmiklas-siku ja poeetilise suuna rajaja A. Dovzhenko loominguga, kelleit seni oleme vaadanud ainult sedõõv-rit «Maa». Nüüd näeme ka filme «Zvenigora» (1928), «Arsenal» (1929), «Aerograd» (1935).

Teistest nõukogude filmidest on plaani võetud K. Kiisa «Hullumeel-sus» (1969), G. Panfilovi «Palun sõna» (1976), O. Iosseliani «Pasto-raal» (1976), S. Mikaeljani «Premia» (1975).

Tutvumist jätkame ka poola fil-mikunstiga. A. Wajdalt näeme «Kõik müügis» (1969).

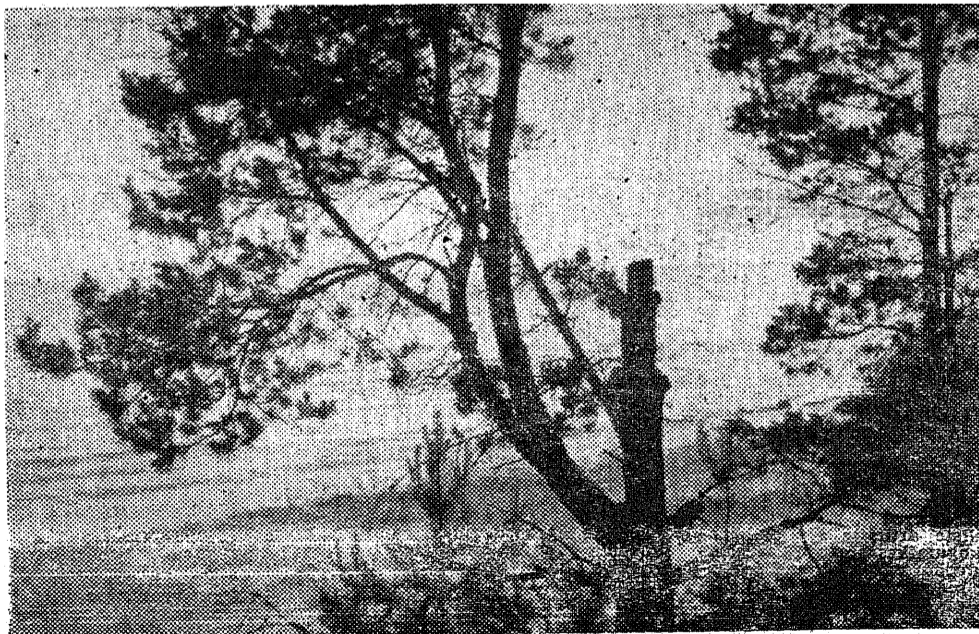
Jätkub itaalia tsükkel. Plaamis on B. Bertolucci «Konformist» (1970), M. Antonioni «Elukutse — Reporter» (1975), režissööride P. P. Pasolini, M. Bellochio, V. Dzurlini, F. Rosi, G. Pontecorvo loomingule pühen-datud õhtud. Seega rõhk eelkõige sotsiaalselt kaalukatele filmidele.

USA filmikunstist tahame tutvus-tada M. Scorsese filmi «Alice ei ela enam siin» (1973) ja B. Fosse'i muu-sikali «Kabaree» (1973).

TIIT MERISALU

TULGE LAULMA!

Veel on vakantseid kohti TPI Akadeemilise Naiskooori ridades. Ootame kõiki, kel peale vaimu värskena hoidmise on lusti häälele kõlavuse andmiseks. Lisaks saamis-rõõmule leiate tähtsamat — andmisrõõmu. Mõelnud ja otsustanud, tulge ennast proo-vima esmaspäeval ja kolmapäeval kell 18.30 TPI aulas.



SUVEST SAI MÄLESTUS JA SUVISEST RANNAST SAI SÜGISENE PILT.



Hans Jänes

Erakordselt eduka õpilasena vabastati ta õppemaksu maksimisest Nõmme gümnaasiumis, mille ta lõpetas 1940. a. kevadel. Sama aasta sügisel astus ta südamelähedaseks saanud eriala — elektri — edasiõppimiseks Tallinna Tehnikaülikooli I kursusele. Algav sõda katkestas ta stuudiumi juba järgmisel suvel ning viis alul Tšeljabinski traktoritehasesse ja 1942. a. Eesti laskurkorpusesse, kus ta suunati Jaroslavl'i vastloodud Eesti Riiklikusse Kunstiansambliisse. Selle koosseisus teenindas H. Jänes Nõukogude rinnet ja tagalati kuni 1944. a. sügiseni. Töö eest rasketel sõjapäevadel autasustati teda medaliga «Vapra töö eest Suures Isamaasõjas aastail 1941—1945».

Koos nõukogude võimu taastamisega tuli ta tagasi Tallinna ja asus jätkama oma katkenud õpinguid Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilasena. Eduka õppetöö instituudis sidus H. Jänes aktiivse ühiskondliku tööga, mille eest talle määrati M. I. Kalinini nimeline stipendium ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu stipendium. Lõpetanud TPI 1949. a. suvel kiitusega, suunati ta tööle TPI elektrotehnika teoreetiliste aluste kateedrisse assistendina ja 4 aastat hiljem edutati ta vanemõpetajaks. 1956. a. valiti ta elektromehaanika kateedri dotsendiks

ja 1962. a. sama kateedri juhatajaks.

H. Jänes oli juhtiv õppejõud kõigi elektriinseneride põhikursuse — elektrotehnika aluste — õpetamisel. Tema sulest ilmuvad rida õppemetoodilisi materjale selle aine kohta. Ta oli ka initsiaator, organiseerija ja läbi viija peamiste erialaõpikute tölkimisel. Tema käe all on ellu saadetud üle kolme tuhande vabariigi elektriinseneri.

1957. a. valmis H. Jänesel tehnikakandidaadi väitekirj, mille ta edukalt kaitses sama aasta lõpul. Oma edasise teadusliku uurimistö sidus ta sulametalide elektromagneetiliste induktioonpumpade uurimisega, kujuunedes selle teadusliku suuna organiseerijaks ja juhendajaks. Tema juhendamisel on kaheksa tehnikateadlast edukalt kaitsnud kandidaadiväitekirju.

H. Jänes sulest on ilmunud 65 teaduslikku artiklit, 7 õppemetoodilist tööd, neile lisaks veel 6 autoritunnistust ja 18 teaduslikku aruannet, mis kujunesid aluseks valminud doktori väitekirjale. Tema edukat tegevust teadusliku uurimistö alal hinnati 1967. a. Nõukogude Eesti preemiaga.

Viljaka pedagoogilise ja teadusliku töö kõrval võttis ta aktiivselt osa ühiskondlikust elust, olles TPI a/u-komitee esimees, Tallinna Linna Kalini-

ni rajooni TSN rahvasaadik ja paljude komisjonide liige. Vaba aega sisustas ta süstemaatiliselt spordiga ja osavõtuga TPI puhkpilliorkestri tegevusest, mille üheks asutajaliikmeks ta oli.

H. Jänes mitmekülgselt ja viljakat tegevust õppejõuna, teadlasena ja ühiskondliku töö aktivistina on korduvalt ära märgitud rektori käskkirjades. Seda tööd märkis ka autasustamine Vladimir Iljitš Lenini 100. sünniaastapäeva tähistamiseks medaliga «Vapra töö eest».

Kuigi dotsent Hans Jänes on meie hulgast lahkunud, jäi tema elutöö hindamatu väärtusena nõukogude teaduse varasalve. Mälestus temast kui väljapaistvast teadlasest, oma tegevusele piiritult andunud pedagoogist ja organisatorist jääb meie kollektiivi püsima.

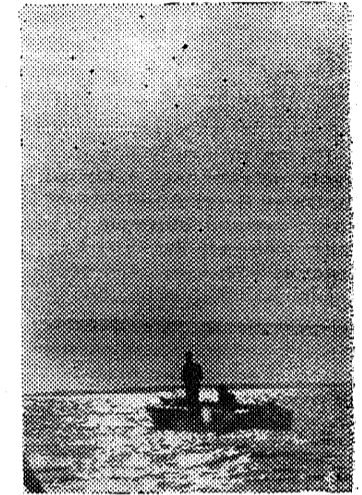
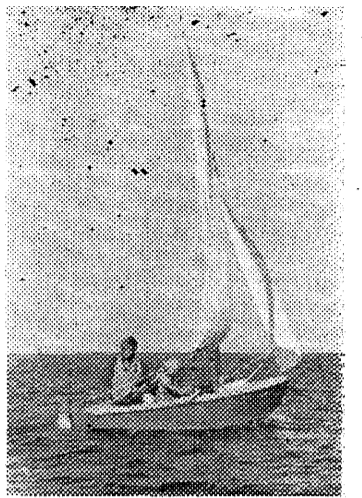
Arasaatmine laupäeval, 18. septembril kell 11.00 TPI aulaauditooriumis.

Kolleegid TPI elektroenergeetikateaduskonnast

Meri. Merel. Üksi.

Paadiga. Purjekaga.

Vahva.



Tallinna Polütehnilist Instituuti ja kogu Eesti NSV elektrikuute peret on tabanud ränk kaotus. 14. septembril lahkus meie hulgast ootamatult tehnikateaduste kandidaat, TPI elektrotehnika aluste kateedri dotsent Hans Jänes. TPI elektroenergeetika teaduskond kaotas ühe oma teenekama ja austusväärsema pedagoogi ja teadlase, suurepärase inimese ja kolleegi.

Hans Jänes sündis 22. novembril 1920. a. Tallinnas töölispererkonnas. Tema visa püüd haridusele viis teda peale algkooli lõpetamist õpinguid jätkama Nõmme gümnaasiumi.

Majanduslike raskuste tõttu tuli õppimine ühendada elatusraha teenimisega algul ehitustöödel elektrimontööri abilise, hiljem aitas tärganud muusikahuvi tegelda orkestrandina.

Kui õige täiustaks juhendit?

SOTSIALISTLIK VÕISTLUS

TPI-s on tehtud sotsialistliku võistluse kokkuvõtteid 1974. ja 1975. aasta kohta, on selgitatud paremaid ja mahajäänud kateedrid, teaduskonnad, laboratooriumid, osakonnad ja allasutused. Paremusjärjestuse selgitamine toimub «TPI sotsialistliku võistluse juhendi» alusel, mis on kiinnitatud 1974. a. sügisel komisjoni, rektoraadi, a/u-komitee ja parteikomitee poolt.

Kateedrite tööd hinnatakse arvuliste näitajate ja eksperthinnangute alusel. Arvulised näitajad on jagatud nelja gruppi: 1. kaatedri, 2. teaduslik, 3. õppe-metoodiline, 4. kasvatustöö ja ühiskondlik-politiline tegevus.

Gruppides olevate näitajate arv kõigub kahest kuueni, kokku on neid 16. Nii näiteks on «kaatedri» 6 näitajat, millest kahtlust doktorija kandidaadidissertatsioonide arv, stažeerimisel viibinute ja sooritatud kandidaadimimimiumi eksamite arv on tegelikult õppejõudude teadusliku töö sisukuse ja resultatiivsuse näitajad. Eeltoodud tõttu on kaatedri teadusliku töö näitajad kaunis lihtmetud ja ühekülgised:

1. Artiklite ja ettekannete arv.
 2. Autoritunnistuste, patentide ja näitusteste osavõtte arv.
 3. Premeeritud UTU töde arv.
 4. Juhendatud UTU töde arv.
- Näib, et esimene alapunkt on ebakonkreetne ja lihtsustatud. Ostarbekas oleks eraldi näidata ühes alapunktis konverentsidel ning sümposiumidel, teistes kateedrites (või kateedritevahelistel) erialastel ja teoreetilistel seminaridel peetud ettekannete arvu; publikuseeritud teaduslike artiklite arv peaks samuti moodustama iseseisva alapunkti. Veel võiks sisse võtta niisuguse näitaja nagu kaatedri riigieelarvelise teadusliku töö kogumahu suhe kaatedri aastakoormusesse. Juhendi järgi ei kajastu sotsialistliku võistluse tulemuste objektiivsust suurendada. Nimelt on praeguse juhendi järgi kateedrite paremusjärjestuse määramisel domineerivad subjektiivsed muljed ja arvamus.
- Arvatavasti puutus lugejale juba ammu silma, et seni ei ole sõnagi juttu olnud kõrgema õppeasutuse kõrge olulisemast tööõlgust ja selle efektiivsusest, nimelt õppetööst. Häda on aga selles, et just õppetöö organiseerimist, läbiviimist on praktiliselt võimatu arvuliste hinnata. Kuidas väljendada arvudes õppeplaanide, programmide, tunni- ja kalenderplaanide kvaliteeti, loengute, harjutuste, seminaride, laboratoorse töde ja konsultatsioonide kasutegurit? On selge, et jooksva õppeedukuse ja isegi eksamitulemuste alusel ei saa hinnata õppejõu tööd, samuti ei anna küllalt objektiivselt hinnata aluseid ka üliõpilaste osavõtet loengutest ja ko-

duste töde tähtaegse esitamise protsent, kuna sotsialistlik võistlus peab kajastama õppetöö efektiivsuse aastast kokkuvõtet.

Seda arvestades toimubki õppetöö hindamine ekspertide (dekaan, prodekaanid, ühiskondlike organisatsioonide esindajad) poolt, kes üksteisest sõltumatult määravad kateedrite paremusjärjestuse teaduskonnas. Ekspert-hinnangute summa alusel arvutatakse kaatedri õppetöö efektiivsuse koefitsient, mis määrab mõistagi tema koha teaduskonnas.

Oleks ju loogiline arvata, et kaatedri, kellel on kõrgeid näitajaid teadusliku, metoodilise ja ühiskondliku töö alal ning kvalifitseeritud kaader, saavutab ekspertide hinnangu alusel õppetöö organiseerimises samuti kohe esimeste hulgas. Aga ei! Subjektiivsus, muljed ja arvamusd võivad siin anda kurioosel tulemusi. Nimetatud nelja grupi arvuliste andmete põhjal saavutas majandusteaduskonna 9 kaatedri hulgas esikoha statistika kateeder, aga õppetöö organiseerimises jäi see kaatedri jagama 8. ja 9. kohta koos majandusmatemaatika kateedriga (kes arvuliste näitajate põhjal tuli 4. kohale); tootmise ökonomika ja organiseerimise kateeder, kellele arvulised näitajad andsid 7. kohta, sai ekspertide poolt õppetöö organiseerimises 2. koha.

Kahjuks aga sellega hindamise lõpptulemuse kujunemise subjektiivsus veel ei piirdu. Lõpptulemuste materjalidest ja juhendist ei selgu, kelle väärarusaamistest tõttu loetakse õppetöö efektiivsuse eksperthinnang arvuliseks näitajaks samaväärselt kaadrite, teadusliku, õppe-metoodilise ja ühiskondliku töö näitajatega ja nende vile grupi põhjal arvutatakse kaatedri summaarne arvuliste näitajate ak-

tiivsus. Vähe sellest! Igal grupil on veel oma kaalukoefitsient, mis õppetöö (s. t. tegelikult mittearvulise näitajal) on 0,33, kõigil teisel neljal tegelikult arvulise näitajal kokku aga ainult 0,67.

Pärast sellist ebaõiget summaarse arvuliste aktiivsuskoefitsientide arvutamist toimub aga veelkord kaatedrite järjestamine ekspertide poolt, seekord juba üldiselt kõigi tööliskude koondhinnana. Sedapuhku päriavad viimased kohad raamatupidamise, majandusmatemaatika ja tööstuse juhtimise ja planeerimise kateeder (viimane sai senise 3. koha asemel 7. koha), esikoha pälviv aga tootmise ökonomika ja organiseerimise kateeder.

Lõppeks arvutatakse (ebakorrektselt) summaarse arvulise aktiivsuskoefitsiendi ja ekspertide lõpphinnangu alusel iga kaatedri aastane aktiivsuskoefitsient, s. t. määratakse kateedrite paremusjärjestus. Reaaljuhtudel on selle kujunemine majandusteaduskonnas loogiline ja seaduspärane, paarlil korral aga näib see olevat liialt subjektiivsust faktoristest mõjutatud (vt. tabelit).

On arusaadav, et 16 arvulise näitaja ja kahekorde eksperthinnangu niisugune matemaatiline töötlamine, nagu see on toimunud TPI-s kaheil viimasel aastal, ei taga alati objektiivselt lõpptulemuste kujunemist. Sotsialistlik võistlus, mis peab tõetajal innustama oma tööd parandamisele ja puuduste kõrvaldamisele, võib üldise kasu asemel tuua kahju, põhjustada võistlusest osavõtjate pettumust ja solvumist. Toodud analüüsist järeldub, et arvulisi näitajaid on vähe, paljud olulised tööõlgud on hoopis välja jäänud või on neile kaalukoefitsientide mõjul

Nii ON

MIDA ARVATA

antud teenimatult väike tähtsus. Praeguse süsteemi juures on näiteks VTK märgi saamiseks või UTU töde premeerimisel umbes sama kaal, mis doktoridissertatsioonil kaitsmisel.

Ilmselt on hädavajalik senine sotsialistliku võistluse juhend põhjalikult läbi arutada, arvestada tehtud ja tehtavaid täiendusettepanekuid ja püüda eksperthinnangute mõju lõplikult paremusjärjestusele. Kuna õppetöö efektiivsust arvatavasti ei õnnestu arvuliste hinnata, tuleks selle kaalumise jätta ekspertide hooeks, kellele on sellega peaaegu piirdumagi. Kul ülejäänud tööõlgud on küllaldaselt arvuliste näitajate abil iseloomustatud, langeb ära vajadus nende veelkordseks ülehindamiseks ekspertide poolt, kelle arvamusd võivad olla ikkagi suuremal või vähemal määral subjektiivsed.

Dots. KARL ALLIK
Majandusmatemaatika kateedri juhataja

Avaldame sügavat kaastunnet Kaie Kokale
ÕE
surma puhul.
KN-31 ja rühmajuhendaja.
Tantsukaasiased «Kuljusest»

Avaldame kaastunnet Rein Iliale kalli
ISA
kaotuse puhul.
TE-71 ja EÜE-76 Vinni rühm.

Vastutav toimetaja
O. PÖDER

«Таллинский политехнический» орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42.

Hind 2 kop.

Kateedrite nimetused	Kateedri kohad paremusjärjestuses			
	Arvuliste näitajate alusel	Õppetöö ekspert-hinnangu alusel	Üldise ekspert-hinnangu alusel	Lõplik järjestus
Ehituse õk. ja org.	6	5	2,5	6
Informatsioonitöötlamine	2	1	2,5	1
Majandusmatemaatika	4	8,5	8	8
Statistika	1	8,5	5	3
Teenindusökonomika	5	3	4	5
Raamatupidamine	8	7	9	9
Tootmise ökonomika ja organiseerimine	7	2	1	2
Töökaitse	9	6	6	7
Tööstuse juhtimine ja planeerimine	3	4	7	4